

ע"פ 4031/16 - עאדל מריסאת נגד מדינת ישראל, זיזית חליל, אנטואן טוני חליל, סלים חליל

בבית המשפט העליון

ע"פ 4031/16 - א'

לפני:
המערער:
כבוד השופט מ' מזוז
עאדל מריסאת

נגד

המשיבים:
1. מדינת ישראל
2. זיזית חליל
3. אנטואן טוני חליל
4. סלים חליל

בקשת המערער לעיכוב ביצוע גזר הדין שניתן בבית
המשפט המחוזי בנצרת בת"פ 30932-05-15 מיום
5.4.2016 (ע"י כב' השופט ע' טאהה)

בשם המבקש: עו"ד אמיר נבון

בשם המשיבה 1: עו"ד הדר פרנקל

החלטה

1. בקשה לעיכוב ביצוע רכיבי הקנס והפיצוי שהשית בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ע' טאהה) על המבקש במסגרת
גזר דינו שניתן ביום 5.4.2016 בת"פ 30932-05-15, וזאת עד להכרעה בערעור שהגיש המבקש לבית משפט זה.

2. ביום 17.5.2015 הוגש כתב אישום נגד המבקש ושניים נוספים, שעיקרו קשירת קשר בין הנאשמים להשתלט במרמה על

עמוד 1

חלקות קרקע שונות בצפון הארץ באמצעות זיוף מסמכים ולהעביר לידיהם את הבעלות עליהן תוך נישול בעליהן החוקיים. כעולה מכתב האישום, במספר מקרים איתרו הנאשמים חלקות קרקע שבעליהן נפטרו וזייפו בעצמם או באמצעות אחרים יפויי-כח נוטריוניים משנות ה-50 של המאה הקודמת לפיהם החלקות נמכרו לאדם מבוגר ממשפחתם, וכן מסמכים נוספים הדרושים לצורך העברת בעלות. לאחר מכן פעלו הנאשמים מול רשויות המדינה השונות להסדרת רישום הבעלות על החלקות על שמם או על שם מי מבני משפחתם תוך שימוש במסמכים המזויפים. בחלק מהמקרים אף פנו הנאשמים לבתי משפט שונים בתביעה לסעד הצהרתי לפיו הם הבעלים בקרקעות מכח המסמכים המזויפים. במקרים בהם היה מעורב המבקש, מעשי הנאשמים התגלו ליורשיהם של בעלי הקרקעות החוקיים, ואלו פתחו בהליכים שונים בניסיון להשבת הקרקע לידיהם. בעקבות כך יצרו הנאשמים קשר עמם ופעלו לאלצם לוותר על זכויותיהם באיומים ובהתנהגות אלימה או שדרשו מהם לשלם תמורת השבת הקרקע לידיהם. כך, למשל, נאלצו יורשי אחת החלקות (להלן: יורשי ג'בריס) לשלם למבקש סכום של 100,000 ש"ח תמורת ויתורו על הקרקע במסגרת הסכם פשרה שאושר בבית המשפט המחוזי בחיפה. נוסף על כך, אף הואשם המבקש במסגרת כתב האישום בכך שהחזיק בגג ביתו באעבלין 112 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס שלא לצריכה עצמית וללא היתר. בכתב אישום נפרד שהוגש נגד המבקש ביום 10.12.2014 (ת"פ 22650-12-14), הוא הואשם בהעברת בעלות ברכב לבתו מידי אחר במרמה ותוך זיוף מסמך.

3. ביום 11.2.2016 הורשע המבקש על יסוד הודאתו, בביצוע עבירות של סחיטה באיומים, תקיפה, איומים, הסגת גבול כדי לעבור עבירה, שיבוש מהלכי משפט, נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה, הלבנת הון והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית.

4. ביום 5.4.2016 גזר בית המשפט קמא את דינו של המבקש והשית עליו 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל (כולל הפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים שתלוי ועומד נגד המבקש בגין הרשעתו בת"פ 632-01-11) ובסך הכל 30 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; תשלום פיצוי כספי בסך 130,000 ש"ח למתלוננים בפרשיית יורשי ג'בריס; תשלום קנס כספי בסך 150,000 ש"ח ב-10 תשלומים שווים ורצופים בכל 1 בחודש החל מחודש אוקטובר 2016 או 12 חודשי מאסר תמורתו שירוצו במצטבר לכל עונש מאסר אותו מרצה המבקש; פסילת רישיון נהיגה לתקופה של שלושה חודשים ממועד שחרורו של המבקש ממאסר; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר כשהתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה על-פי פקודת הסמים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

במסגרת גזר הדין הבהיר בית המשפט קמא כי רכיב הפיצוי שהושת על המבקש נובע מהתשלום שהעבירו לידי יורשי ג'בריס בסך 100,000 ש"ח והנזקים הממוניים הנוספים שנגרמו להם כתוצאה מכך, בתוספת פיצוי על הסבל ועוגמת הנפש להם גרם המבקש במעשיו. בית המשפט קמא בחר שלא להטיל על המבקש תשלומי פיצוי ליתר המתלוננים משום שלא הובאו בפניו ראיות היכולות לשמש בסיס לקביעת ערך הנזק או הסבל שחוו. באשר לרכיב הקנס ציין בית המשפט קמא כי בעבירות כלכליות שהמניע העיקרי לביצוען הוא הפקת רווח כלכלי - עבירות מסוג אלה שביצע המבקש - נודעת חשיבות רבה לענישה כלכלית, ובתוך כך הטלת קנס כספי בשיעור שיהיה מותאם לטובת ההנאה שהופקה מן העבירה. זאת, על מנת לשמוט את הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירה, ולשם הרתעה אישית וכללית.

5. ביום 19.5.2016 הגיש המבקש ערעור בבית משפט זה שכוון רק כלפי רכיבי הקנס והפיצוי שבגזר דינו.

רק כעבור ארבעה חודשים, ביום 20.9.2016, הגיש המבקש בקשה זו לעיכוב ביצוע רכיבים אלו. לטענתו, סיכויי הערעור

בעניינו גבוהים נוכח אי-שוויון בולט בין הענישה המחמירה שהוטלה עליו לבין הענישה בעניינם של נאשמים אחרים במסגרת אותו כתב אישום המייחס להם עבירות חמורות מאלה שיוחסו למבקש.

6. המדינה, שהתבקשה להגיש את תגובתה לבקשה, הביעה את התנגדותה לבקשה. ביחס לרכיב הפיצוי, נטען כי הוטל על המבקש פיצוי הולם המשקף את הפגיעה הקשה שגרם לנפגעי העבירה (המשיבים 2-4) ואת נסיבותיה. המדינה ציינה כי אף המבקש עצמו לא סבור כי יש לבטל לחלוטין את רכיב הפיצוי, אלא רק להקל בו ולחלקו עם נאשמים נוספים בפרשה. עוד טוענת המדינה כי על המבקש להוכיח גם כי מאזן הנוחות נוטה לטובתו בעניין זה, וכי המבקש לא הרים את הנטל המוטל עליו להראות כי ייגרם לו נזק בלתי הפיך אם יתקבל ערעורו. לא הוצגה כל תשתית לפיה המפוצים לא יוכלו להשיב את כספי הפיצוי במקרה הצורך, ונכון הדבר גם אם תתקבל טענתו של המבקש בדבר חלוקת הפיצוי בין נאשמים נוספים. לעניין רכיב הקנס, טוענת המדינה, כי האינטרס הציבורי מחייב כי הקנס ישולם ללא דיחוי, וכי ניתן להשיב קנס ששולם אם יוחלט על ביטולו המלא או החלקי. למצער היה על המבקש להביא נימוקים משכנעים מדוע יש לעכב את ביצוע הקנס, במיוחד לאור כך שבית המשפט קמא פרס את תשלום הקנס לעשרה תשלומים חודשיים לטובת המבקש.

7. בדיון לפני חזרו באי כוח המבקש והמדינה על טענותיהם שבכתב. בא כוח המבקש טען כי המבקש מחוסר אמצעים ואין בידו לשלם את הפיצויים או הקנס. כן נטען שלא היה מוצדק להטיל עליו את מלא סכום הפיצויים שהושת שכן הכסף שנתקבל מהמתלוננים התחלק בין אחדים. מנגד, טענה באת כוח המדינה כי הערעור קבוע לשמיעה כבר ליום 7.11.2016 וממילא אין כל צידוק לעיכוב ביצוע. גם לגופו של ענין אין כל ממש בבקשה, שאין בה כל התייחסות למבחן מאזן הנוחות. עוד צוין כי המבקש מצוי כבר בהפרה לגבי תשלום הפיצוי.

דיון והכרעה

8. אין בבקשה זו כל ממש ודינה להידחות.

9. אשר לרכיב הקנס - ההלכה לענין זה היא כי בית המשפט ימנע מעיכוב ביצועו של תשלום קנס באשר לגביו ניתן להשיב את המצב לקדמותו באם יתקבל הערעור (ע"פ 1462/12 שוקרון נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (20.2.2012); ע"פ 10861/07 ממנ נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (29.6.2008)). דברים אלו נכונים ביתר שאת מקום שהקנס משתלם לאוצר המדינה. המבקש לא הצביע על קיומן של נסיבות המצדיקות בעניינו סטייה מן הכלל האמור. יתרה מכך, בית משפט קמא הקל עם המבקש בתנאי תשלום הקנס, כאשר פרס את תשלומי ל- 12 תשלומים חודשיים, וכאשר התשלום הראשון נקבע רק לחודש אוקטובר 2016.

10. אשר לרכיב הפיצוי - כידוע, בחינת השאלה האם יש מקום לעכב ביצוע רכיב פיצוי בגזר דין שואבת השראה מן השיקולים המנחים בעניין עיכוב ביצוע פסק דין כספי בהליך אזרחי. לשון אחר - יש להוכיח שני תנאים מצטברים, המקיימים ביניהם יחס של "מקבילית כוחות" - כי לערעור סיכויים טובים; וכי מאזן הנוחות נוטה לטובת עיכוב הביצוע (ע"פ 3190/13 זאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (4.6.2013), להלן: ענין זאדה; ע"פ 6859/13 פלוני נ' מדינת ישראל (22.10.2013)). ברגיל, לא די בטענת המבקש כי

עמוד 3

מצבו הכלכלי אינו מאפשר לו לשאת בתשלום הפיצויים שנפסקו כדי לעכב ביצועו של פסק דין כספי, ועל המבקש במקרים אלו להראות כי אם יזכה בערעורו, לא יוכל לגבות את כספו בחזרה.

זאת ועוד, מתן סעד לנפגע העבירה בטווח זמנים קצר הוא אחד מתכליותיו העיקריות של פיצוי לנפגע עבירה (ע"פ 8745/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (30.11.2011); ענין זאדה, שם). בענייננו, הפיצוי הכספי נדרש להטבת הנזקים שנגרמו למתלוננים, ובהיעדר נסיבות חריגות - שלא מצאתי שקיימות בענייננו - אין עילה להיעתר לבקשה.

11. לבסוף, כמצוין לעיל, מועד הדיון בערעור קרוב מאוד, ובנסיבות אלה בקשה זו על פניה מעוררת תמיהה.

12. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ג' בתשרי התשע"ז (5.10.2016).

ש ו פ ט